

KATARI DIPLOMÁCIAI POTECIÁLOK VIZSGÁLATA AZ ORSZÁGAINK KÖZTI AGRÁRKERESKEDELEM ELŐREMOZDÍTÁSÁBAN

Becsey Fanny

Agrárdiplomáciai menedzser szakirányú továbbképzési szak, levelező
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

*Belső konzulens: Dr. Zöldréti Attila, megbízott oktató, c. egyetemi tanár,
Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem*

Katar - a Perzsa-öböl található kis monarchia - az évek során a világ egyik legnagyobb kőolaj- és földgázexportőrévé nőtte ki magát és ezáltal jelentős befolyásra és bevételre tett szert, ezzel meghatározó tényezővé emelkedve elő a globális energiaellátásban és a geopolitikai egyensúlyok fenntartásában. Katar diplomáciai szerepvállalásáról elmondható, hogy regionális kapcsolatait és külpolitikáját a nagyhatalmak közötti egyensúlyozás és szövetségépítés stratégiája jellemzi, hatalma gazdasági és kulturális befolyásból fakad. Katar tagja számos nemzetközi szervezetnek és az Öböl-menti Együtműködési Tanács tagjaként kapcsolatokat tart fent az Európai Unióval. A magyar-katari relációk egészen 1990-ig nyúlnak vissza, azonban az első kétoldalú megállapodásokra 2002-ig várni kellett. Azóta számos főként az oktatás és az ipart érintő megegyezés kötött meg, de a legújabb 2023-2024-es megállapodások már kiterjednek az energetikai, mezőgazdasági és vízgazdálkodási együttműködésre is.

Az összességében sikeres külkapcsolati tevékenységet folytató Katar legnagyobb diplomáciai bukása 2017 júniusában következett be, amikor Szaúd-Arábia, az Egyesült Arab Emírségek, Bahrein és Egyiptom blokád alá vonta a kis államot és megszakított minden diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatot vele. Ennek hatására Katar jelentős lépéseket tett annak érdekében, hogy egyoldalú importfüggőségét mihamarabb diverzifikálja és kihasználja saját mezőgazdasági lehetőségeit. Bár az önfenntartó kezdeményezések ígéretesek, Katar speciális adottságai miatt az agrár-külkereskedelem továbbra is fontos tényező marad az ország életében. Katar 2017-től kezdődően a legtöbb élelmiszeripari terméket az Európai és Közép-Ázsiai régióból importálja. E pozíció birtoklásában feltehetően nagy szerepe lehet a 2017 májusában indult kereskedelemről és a beruházásokról szóló EU-ÖET párbeszédnek. A diplomáciai tárgyalások és párbeszéd hatására szemmel látható fejlődés indult meg a két régió kereskedelmi kapcsolata között, amelyeket a kereskedelmi adatok is megerősítenek. Magyarország 2018 óta

intenzívebb import kereskedelmet folytat Katarral a főbb agrár-árucsoportokban, azonban további növekedések eléréséhez specifikálni szükséges a katari igényeket. A lakossági igényeket és az élelmiszercsoportok önellátottságát is figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy a húsfélék, gabonafélék és gabonakészítmények, gyümölcsök és diófélék, zöldségek, hüvelyesek és burgonyák, a tojás, cukor és édesipari termékek, valamint az olajok és zsírok behozatala nélkülözhetetlen az ország számára.

Bár Katar egyelőre Magyarország egyik kisebb kereskedelmi partnerének számít, és a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok még mindig viszonylag alacsony szinten vannak, Magyarország katari exportja növekvő tendenciát mutat, amely az az egyre szorosabbra fűződő diplomáciai kapcsolatokkal mutat összefüggést.

Katar és Magyarország agrárdiplomáciájának további fejlesztése elősegítheti az együttműködést és a kölcsönös előnyöket mindkét ország számára. Jelenleg Katarban a nagykövet mellett külgazdasági attasé dolgozik a gazdasági kapcsolatok fellendítésében, azonban egy agrárattasé foglalkoztatása lehetőséget teremthet a magyar agrárágazat és a katari partnerek közötti szakmai együttműködésre és tudáscserére, például agrárgazdasági konferenciák, kiállításokon való részvétel vagy tréningek szervezésével. A kiállításokon való részvétel, különösen a személyes értékesítéssel kombinálva, rendkívül hatékony lehet a kapcsolatépítés és az üzleti eredményesség szempontjából. A magyar agrárszektorban és élelmiszeriparban szerzett tudás és tapasztalat pedig nemzetközileg is elismert, ezáltal mezőgazdasági technológiáink, termelési módszereink és élelmiszeripari innovációink megosztása Katarral további értékes kapcsolatépítési lehetőségeket teremthet.